

За Градището над с. Козарево ситуацията е сходна: „Имало две сакати жени. И докат приберат сакатите жени и не могат да затворят крепостта и влязят и унищожават целия град.“²⁰

Няма да анализирам сюжетите на тези предания и мотивирането на превземането на крепостите. Важното в случая е участието на конкретните топоними в системата на местното знание, в което не може да има случайности и за всяко нещо има обяснение и място, ако притежава съответната значимост съобразно ценностния критерий на това знание. Или, казано иначе, фолклорното съзнание е изключителният определител относно значимостта на всяко събитие, факт, явление и за неговото място във фолклорната история. А местните названия участват активно в нейното изграждане.

Дори само названията *Градището*, *Кале*, *Калето*, *Хасаря* и т.н. носят определена информация за съществуването на крепостно съоръжение. Но често крепостите имат и конкретно наименование: *Марино градище*, *Маринено градище*, *Върло градище*, *Куибунарско кале*, *Асеновско кале* край Сливен, *Големия* и *Малкия асар* край с. Струпец, *Зло кале* и *Циганско кале* в землището на с. Драгоданово, *Русну кале* в Калояновско землище и др. Всяко от тези названия е свързано с конкретен момент от местното знание. Друг е въпросът, че голяма част от това знание вече е заличена във времето заради множество фактори, влияещи върху традиционния механизъм на възпроизвеждането му.

Тук няма да се спирам на много важния топос в местното знание, чрез който се възпроизвежда много интересна информация, свързана с крепостите – съкровището. За него ще стане дума отделно, тъй като има отношение към голяма част от местните названия.

МОНАСТИРЪТ

С много активна позиция в топонимичната система, в почти същия контекст (дори в още по-изявено схващане за свое), са названията *Манастир*, *Манастирище*, *Черковище* и производните им. Хроносът при тях вече не визира „римското“ и изцяло е обвързан с „българското“. „Християнско“ и „българско“ са в едно цяло в местното знание. И може би трябва да отбележа, че определяща роля за това играе така нареченото фолклорно (битово) християнство, представляващо силна симбиоза между християнството и фолклорната култура на битово равнище, превърнала се в основен модел на осмисляне в местното знание. От съществено значение в изграждането на този модел са и наследените взаимоотношения от времето на турското робство и всички техни прояви в етнически и в религиозен аспект. Особено като етнорелигиозен рефлекс на българите от това време.

Манастирът е устойчивият топос в този рефлекс. Знанието за съществуването на манастир и неговото разрушаване е основен мотив, чрез който се възпроизвежда конкретна информация.